

проблем та зіштовхується із багатьма труднощами, брак інвестиційних коштів для свого розвитку, до речі, не є виключенням. Ця галузь має всі шанси займати лідируючі позиції, постійно збільшувати обсяги виробництва продукції та підкоряти близьке та далеке зарубіжжя, але для цього необхідне фінансування, тож інвестиційна привабливість підприємств грає першочергову роль. Досліджуючи український кондитерський ринок, зовнішнє середовище функціонування підприємств галузі, ми можемо виділити основні його характеристики, а саме позитивні явища які роблять компанії цієї сфери діяльності привабливими для вкладення коштів, так і проблеми які мають вплив на інвестиційну привабливість кондитерських підприємств.

Першою і дуже вагомою перевагою являється хоч і не лідируюче місце серед інших галузей харчової промисловості, та все ж статус однієї із розвиненіших, що звісно демонструє лише порівняння, та все ж заслуговує на гарну оцінку. Досить суттєві показники експорту продукції надають ще один плюс до статусу інвестиційно привабливої галузі. Наявність асортименту продукції який може задовольнити будь які вподобання споживачів, що демонструє розвиток інноваційних процесів хоч і не на всіх підприємствах. Близькість до сировинних та споживчих ринків, що може зацікавити кожного інвестора, якісна місцева сировина, тощо.

Тепер перейдемо до основних факторів які так чи інакше впливають на зниження інвестиційної привабливості підприємств галузі: по-перше це мінливість у вподобаннях споживачів, що змушує підприємства постійно вдосконалювати асортимент та швидко реагувати на будь які коливання попиту, в іншому випадку компанії ризикують зниженням обсягів реалізації продукції; по-друге це пряма та дуже відчутна залежність від постачальників, а саме цін на сировину, які постійно змінюються, ставлячи виробників іноді у дуже скрутні умови (більшість сировини має сезонний характер виробництва, що сильно впливає на ціноутворення), залежність підприємств від імпортової продукції та обладнання. І оскільки витрати на сировинну складову займають лівову частину у виробництві, третя відмінність кондитерського ринку це матеріалоемність. Ще однією проблемою є сезонність, що пов'язана із коливанням в попиті на продукцію у різні періоди року. Високий рівень конкуренції у галузі, що зобов'язує компанії постійно вдосконалювати свою діяльність та розвиватись, інакше надзвичайно великий ризик втратити ринкову частину. Більшості підприємств, на жаль, це дається з великим трудом через відсутність інвестиційних коштів. Крім того рівень конкуренції загострюється через поступове насичення ринку, що змусить підприємства шукати шляхи розвитку, покращувати свою інвестиційну привабливість, або ж піти зі сцени. Вихід на міжнародні ринки має відчутні бар'єри входження та пов'язані із цим обмеження, що заважає експортній діяльності компаній однак не зупиняє її. Звісно перераховані вище фактори заважають роботі кондитерських компаній та необхідно пам'ятати, що все залежить від досвідченості та бажання керівників підприємств досягти успіху. Зовнішні чинники, що впливають на діяльність підприємств та їх інвестиційну привабливість неможна ігнорувати, необхідний постійний контроль змін та вчасне реагування на них.

Література

1. Статистичний щорічник України за 2011 рік: Держкомстат України / під ред. О.Г. Осауленка, відп. за випуск Н.П. Павленко. – К.: «Август Трейд», 2012. – 560 с.
2. Промисловість України у 2007-2010 роках: Держкомстат України / під ред. Л.М. Овденко, відп. за випуск І.С. Петренко. – К.: «Август Трейд», 2011. – 307 с.

Карпенко Ю.М.

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»

РИЗИКИ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Діяльність підприємств здійснюється за попередньо складеними планами. Але змінити заплановані події або перешкодити їх реалізації може об'єктивна невизначеність, що обумовлює наявність підприємницьких ризиків. Внаслідок цього значно ускладнюється або

унеможливується досягнення поставленої мети. Саме для ефективного управління підприємством потрібно правильно оцінювати ступінь ризику та вміти управляти ним у різних ситуаціях.

В економічній літературі спостерігається неоднозначність у трактуванні рис, властивостей і елементів ризику, у розумінні його змісту, співвідношення об'єктивних і суб'єктивних сторін. Вчені на перший план у визначенні їх суті ставлять різні сторони цього явища – саму подію, її можливість, відхилення від цілей, власне діяльність. Найчастіше ризик визначають як невдачу, небезпеку.

Оскільки сутність категорії «ризик підприємницької діяльності» ґрунтується на основі категорії «ризик», то існування такої неоднозначності у трактуванні цієї категорії породжує існування різноманітних підходів у визначенні категорії «ризик підприємницької діяльності» [3].

Найбільш повне визначення даної категорії, на мою думку, представлено в «Економічній теорії» під редакцією Б.А. Райзберга у розділі «Господарський ризик і антикризове управління», де підприємницький ризик визначається тотожним до господарського та трактується як «ризик, що виникає при будь-яких видах діяльності, що пов'язані з виробництвом продукції, товарів, послуг, їх реалізації, товарно-грошовими та фінансовими операціями, комерцією, здійсненням соціально-економічних та науково-технічних проектів». А також як «небезпеку потенційно можливої втрати ресурсів чи недоотримання доходів порівняно з варіантом, що розрахований на раціональне використання ресурсів». І, крім того, було показано, що «ризик – це явище, ознака і властивість діяльності, а не лише поняття», а також «можливість, вірогідність відхилення від цілі, результатів, за ради яких і приймається рішення, на що був націлений план дій» [2].

У підприємницькій діяльності існує багато різноманітних обставин, які можуть призвести до втрат. Управляти ризиком можливо лише при врахуванні якомога більшої кількості несприятливих подій.

Виділяють велику кількість ризиків, відповідно існує і значна кількість класифікацій їх видів. З розвитком і ускладненням соціальних і економічних процесів з'являються нові види і типи ризиків. Причин, що можуть викликати ризик безліч і вони завжди існують. Причини ризику – це події, що не враховуються в процесі планування, але потенційно можуть відбуватись і вплинути на відповідні результати. До таких подій належать як ті, що можна передбачити, так і ті, що передбачити неможливо, тобто форс-мажорні обставини.

Для підприємницької діяльності характерними є виділення таких видів ризиків: виробничі, пов'язані з можливістю невиконання фірмою своїх зобов'язань за контрактами; фінансові (кредитні), пов'язані з можливістю порушення фірмою своїх зобов'язань перед інвесторами; інвестиційні, пов'язані з можливим знеціненням інвестиційно-фінансового портфелю, який складається як із власних, так і зі залучених цінних паперів; ринкові, пов'язані з можливим коливанням процентних ставок, курсів валют. Можливість виникнення кожного ризику різна, наслідки та збитки також різняться. Тому, звичайно, виділяються найбільш ймовірні для даного бізнесу ризику.

Як бачимо, виникнення підприємницького ризику неминуче. Проте його не потрібно розглядати тільки з негативної сторони, адже є ряд позитивних функцій, які виникають ризик у підприємницькій діяльності. Основні з них виділяє Шепеленко О.В.:

- регулятивна функція – ризиковані рішення припускають активну діяльність, пошук новаторських ідей, творчий підхід, що проявляється в діяльності інноваційних банків, інвестиційних фондів, особливо венчурних (ризикових) фірм класичного західного типу і т.д.;

- аналітична функція – прийняття рішень у ситуації ризику супроводжується розробкою низки альтернатив і відбором кращого варіанта, розрахованого на досягнення успіху за допустимому рівню ризику;

- інноваційна функція – оскільки ризик підприємця є орієнтованим на здійснення нововведень, що дозволяють долати невизначеності;

- захисна функція – ризикова діяльність супроводжується низкою заходів, які передбачають захист суб'єкта підприємництва від руйнівних наслідків ризику в разі невдачі (формування резервних фондів, страхування і тощо);

- стимулююча функція – дослідження джерел ризику під час проектування операцій та систем, конструювання спеціальних пристроїв, операцій, форм, угод, що виключають або знижують можливі наслідки ризику як негативного відхилення;

- компенсуюча функція – можливість забезпечення додаткового, порівняно з плановим, прибутку в разі сприятливого результату, тобто компенсуючий ефект;

- соціально-економічна функція – у процесі ринкової діяльності ризик і конкуренція дозволяє виділити соціальні групи ефективних власників у громадських класах, а в економіці – галузі діяльності, в яких ризик прийнятний.

Але в той же час автор зазначає, що деякі з них мають і негативні аспекти. Так регулятивна функція – прийняття та реалізація рішень з необґрунтованим ризиком є дестабілізуючим фактором діяльності підприємства, при цьому велика ймовірність неможливості досягнення мети за реалізації рішення; стимулююча функція – реалізація рішень з недослідженим або необґрунтованим ризиком може призводити до реалізації об'єктів або операцій, які належать до авантюризмів.

Важливою складовою підприємницької діяльності є оптимізація ризиків на основі управління ними. Управління підприємницьким ризиком – необхідна частина економічної роботи підприємства, оскільки в її рамках виявляються передумови для прийняття управлінських рішень. Головне завдання управління ризиками підприємства – встановити оптимальний рівень ризику на основі врахування факторів зовнішнього та внутрішнього середовища.

Отже, ризик є обов'язковим елементом бізнесу. Підприємницька діяльність неможлива без ризику, тому при плануванні майбутньої діяльності важливим є врахування та оцінювання ризиків. Проблема створення ефективного управління ризиками є актуальною темою і потребує вирішення, адже процес становлення практики управління економічними ризиками на підприємствах ще не завершений, а завдання створення єдиної методики не може бути вирішене, оскільки кожне підприємство по-своєму унікальне, орієнтоване на власну ринкову сферу, можливості своїх співробітників, конкурентів тощо.

Литература

1. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: Навч. посібник. / С.Ф. Покропивний, С.М. Соболев, Г.О. Швиданенко, О.Г. Дерев'янка. – К.: КНЕУ, 2002. – 379 с.
2. Курс економіки: учеб. / Под ред. Б. А. Райзберга. – М.: ИНФРА-М, 2004. – 672 с.
3. Тюленева Ю.В. Визначення категорії «ризик підприємницької діяльності» як основа ефективної діяльності підприємств / Ю.В. Тюленева // Економічний вісник НТУУ «КПІ». – 2009. – С.81-86.
4. Шепеленко О.В. Управління підприємницькими ризиками суб'єкта господарювання / О.В. Шепеленко // Теоретичні проблеми перехідної економіки. – 2011. – №4. – С.189-199.

Кац О.П.

Одесский национальный политехнический университет

ТЕХНИЧЕСКАЯ ПОЛИТИКА ПРЕДПРИЯТИЙ И ЕЁ МОДЕРНИЗАЦИОННАЯ И ИННОВАЦИОННАЯ СОСТАВЛЯЮЩИЕ

В условиях рыночного хозяйствования одним из главных факторов конкурентоспособности предприятия является наличие технической политики на предприятии. Техническая политика предприятия – это система стратегических мер, проводимая руководством предприятия в области повышения стратегии качества продукции, ресурсосбережения, организационно-технического развития производства как компонентов системы менеджмента.

Эффективную техническую политику для предприятия можно разработать и воплотить в жизнь с помощью следующих этапов: